

SPĀNIJAS KAILGLIEMEZIS *ARION VULGARIS* NO IENĀKŠANAS LĪDZ APKAROŠANAI

INSPIRING
ENVIRONMENT

OGRES
NOVADS

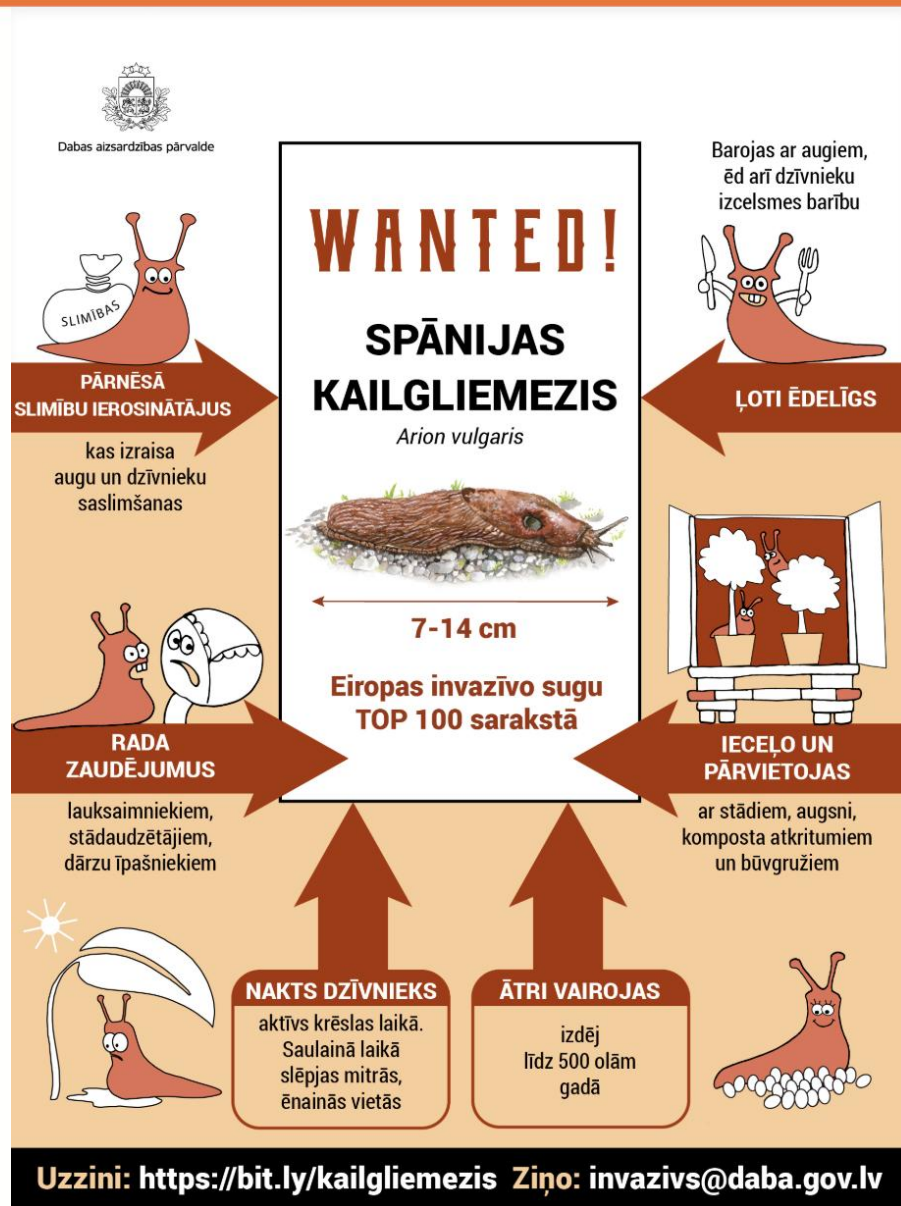
Dr. biol. Maksims Balalaikins
Sertificēts dabas eksperts sugu grupā Bezmugurkaulnieki

Projekts “Invazīvo sugu izplatības ierobežošanas pasākumu organizācijas plāna izstrāde 2026.–2030. gadam Ogres novadā”.

Vispārīgie fakti

- Viena no 100 invazīvākajām sugām Eiropā.
- Visēdājs.
- Dzīves cikls – 1 gads.
- Spējīgs izdzīvot 36–45 dienas.
- Vairošanās – hermafrodīts
- Viens īpatnis izdēj līdz 500 olām.
- Vidēji gliemeži izdēj līdz pat 67 olām vienā reizē.

Dzīvotne

Krūmāji
mitrāji,
dārzi,
parki,
ceļmalas,
palienes,
ūdenstilpju krasti,
u.c.

<https://kitchen-garden.be/diary/living-with-spanish-slugs>

Aktivitāte un sezonālītāte

- Lielākā aktivitāte ir no krēslas līdz rītausmai.
- Ilgstoši lietainā laikā aktīvi arī dienā.
- Dienā uzturas slēptuvēs (zem krūmiem dēļiem un citiem priekšmetiem, kanalizācijas akās, ēku pagrabos).
- Nepieaugušie un dzimumgatavību sasniegušie kailgliemeži spēj izturēt salu tikai līdz noteiktam atdzišanas punktam ($-1.3\text{ }^{\circ}\text{C}$; ļoti reti $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$ — pārsvarā nepieaugušie īpatņi).

<https://images.app.goo.gl/bc4aKFu9N2NypueF7>

Morfoloģija

- Ķermenis ir masīvs un plats, nedaudz saplacināts.
- Pieaugušo īpatņu garums ir 7 līdz 14 cm.
- Krāsa ir ļoti mainīga (brūngana, pelēkzaļa, gaiši vai tumši oranžīga, pelēcīga, reti melna).

<https://images.app.goo.gl/6TDUr8731TAy6fjU8>

Morfoloģija

- Latvijā biežāk sastopami brūngani, ķieģeļsarkani vai oranžīgi īpatņi.
- Pēda var būt gan gaišā, gan tumšā krāsā, bez pēdas rieviņām un ir ķermeņa platākā daļa.
- Uz ķermeņa virsmas ir labi izteikti lieli un iegareni kārpīņveida izcīlnīši.
- Mugura šķērsgrīzumā ir pusapaļa, bet astes gals – plati noapaļots.

https://www.researchgate.net/publication/380664827_Spanish_Slug_Arion_vulgaris_Moquin-Tandon_1855

Morfoloģija

- Nepieaugušiem īpatņiem ķermeņa abos sānos ir redzama josla, kas pieaugot izzūd. Pieauguši īpatņi ir vienkrāsaini.
- Nepieauguši īpatņi ārēji ir ļoti līdzīgi vietējām *Arion* ģints kailgliemežu sugām, īpaši rūsas kailgliemežim *Arion fuscus*.

<https://images.app.goo.gl/pAAjYfpuakee2S797>

Līdzīgas sugas

Rūsas kailgliemezis *Arion fuscus*

Nepieauguši īpatņi ārēji ir ļoti līdzīgi vietējām *Arion* ģints kailgliemežu sugām, īpaši rūsas kailgliemezim *Arion fuscus*.

Līdzīgas sugas

KĀ ATPAZĪT SPĀNIJAS KAILGLIEMEZI?

Ķermeņa garums 7–14 cm, tas ir masīvs un nedaudz saplacināts. Ķermeņa krāsa ir mainīga – oranžīga, brūngana, brūngani netīri pelēkzaļa, reti melna. Ķermeņa apakšējā daļa jeb pēda – gandrīz balta vai pelēcīga. Uz ķermeņa virsmas labi izteikti iegareni izciļņi. Priekšdaļā, salīdzinoši netālu no ragiem atrodas elpatvere.

Gliemeža olas – apaļas līdz 2 mm diametrā, baltā krāsā vai viegli caurspīdīgas, mīkstas. Vienā dējumā var būt līdz pat 70 olām.

■ KAD ATRODAMS?

Novērojams no pavasara līdz pat decembrim, ar aktivitātes kulmināciju no jūnija līdz septembrim. Augstākā kailgliemežu aktivitāte diennakts griezumā ir no krēslas līdz rītausmai, kā arī pēc lietus.

■ KUR ATRODAMS?

Spānijas kailgliemezis ir visēdājs, tomēr visbiežāk barojas ar augu valsts produktiem. Tāpēc to var atrast apstādījumos, dārzos, komposta tuvumā, parkos, ceļmalās, kā arī mežos un zālājos.

LĪDZĪGĀS SUGAS

■ MILZU KAILGLIEMEZIS

Limax maximus

Svešzemju suga. Garums 10–20 cm.
Krāsa pelēcīgi brūna, pelēka, retāk melna.

■ TUMŠAIS KAILGLIEMEZIS

Limax cinereoniger

Aizsargājama suga.
Garums 10–20 cm.
Krāsa melna vai tumši pelēka.
Mantija vienmēr vienkāršaina.

■ MELNGALVAS MĪKSTGLIEMEZIS

Krynckillus melanocephalus

Invazīva suga
Garums 3,5–5 cm
Krāsa pelēka, netīri balta vai pelēkzilgana.

Lai arī vairākas no šīm sugām nav Latvijas faunai raksturīgas, tās nenodara tik lielu postu kā Spānijas kailgliemezis un īpaši apkarošanas pasākumi nav vajadzīgi.

Līdzīgas sugas

Līdzīgas sugas

Līdzīgas sugas

DabasDati.lv

Ruslans Matrozis

Spānijas kailgliemeža statuss

Lielākajā daļā Eiropas valstu Spānijas kailgliemezis ir invazīva suga.

Biologiski invazīva suga – ļoti strauji izplatās jaunajās teritorijās nodara būtiskus postījumus kultūraugiem un dzīvniekiem.

Maz dabisko ienaidnieku, tā izkonkurē vietējās sugas un strauji pārņem teritoriju.

**SPĀNIJAS KAILGLIEMEŽA
(*ARION VULGARIS*) (MOQUIN-TANDON, 1855)
SUGAS IZPLATĪBAS
IEROBEŽOŠANAS PLĀNS**

Izplatīšanās riska faktori

- Ātri attīstās.
- Piemīt laba ekoloģiskā tolerance.
- Piemīt izturība pret nelabvēlīgiem klimatiskajiem apstākļiem.

<https://images.app.goo.gl/PZREyYeiukDiM3Np6>

Izplatīšanās veidi

- ❖ Ar ievesto, kā arī ar Latvijā audzēto augu materiālu.
- ❖ Ar augsni, būvgružiem un citiem materiāliem.
- ❖ Vietās, kur nenotiek aktīva cilvēka darbība, un pamestos īpašumos, kailgliemeži netraucēti vairojas un tālāk izplatās zālajos, krūmajos un mežos.
- ❖ Dabiskie kailgliemežu izplatības koridori ir ceļmalas, grāvmalas, ūdenstilpju krasti.

<https://www.marupe.lv/lv/zinas/ka-cinities-ar-spanijas-kailgliemeziem-15-06-2021>

<https://www.sykescottages.co.uk/blog/abandoned-places-uk/>

Drauds bioloģiskajai daudzveidībai

- Izkonkurē sugas un barojas ar citām bezmugurkaulnieku sugām, piemēram, gliemežiem un sliekām.
- Apdraud vietējās gliemežu sabiedrības.
- Uzbrūk uz zemes vai krūmos ligzdojošo zvirbulveidīgo putnu mazuļiem.
- Var izplatīt jaunas parazitāru un patogēnu sugas, kas ar gliemežiem tiek ievestas no citiem reģioniem.
- Var krustoties ar tuvāk radniecīgajām *Arion* ģints kailgliemežu sugām, kā rezultātā tās asimilējas un izzūd.

Foto: K. Leniowski et al. 2013

Rada ekonomiskus zaudējumus

- Tā ir ekonomiski nozīmīga suga (lauksaimniecības kaitēklis).
- Samazina ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti.
- Gļotas ir biezas un grūti nomazgājamas. Pārtikā nav ieteicams lietot zaļumus un augļus, kurus klāj gļotas
- Skābbarības piesārņojums ar kailgliemežiem var palielināt *Clostridium tyrobutyricum* baktēriju skaitu, kas kavē skābbarības fermentācijas procesu, samazina skābsiena uzturvērtību un bojā garšu

Ietekmē uz cilvēka veselību.

Nav pierādītu ziņu par ietekmi uz cilvēka veselību.

Tomēr, Spānijas kailgliemezis:

- var pārnēsāt *Escherichia coli* baktērijas;
- starpsaimnieks vairākām parazitā sugām, kas invadē suņu dzimtas dzīvniekus;
- starpsaimnieks parazitiskajai nematožu sugai *Aelurostrongylus abstrusus*, kuras definitīvais saimnieks ir kaķis;
- zaļbarības piesārņojums ar gliemežiem var palielināt mājlopu risku saslimt ar botulismu. Botulismu ierosina *Clostridium botulinum* baktērijas, kas dzīvo augsnē un var nonākt kontaktā ar gliemežiem.

<https://images.app.goo.gl/SXxxAy6yGRxEo3C77>

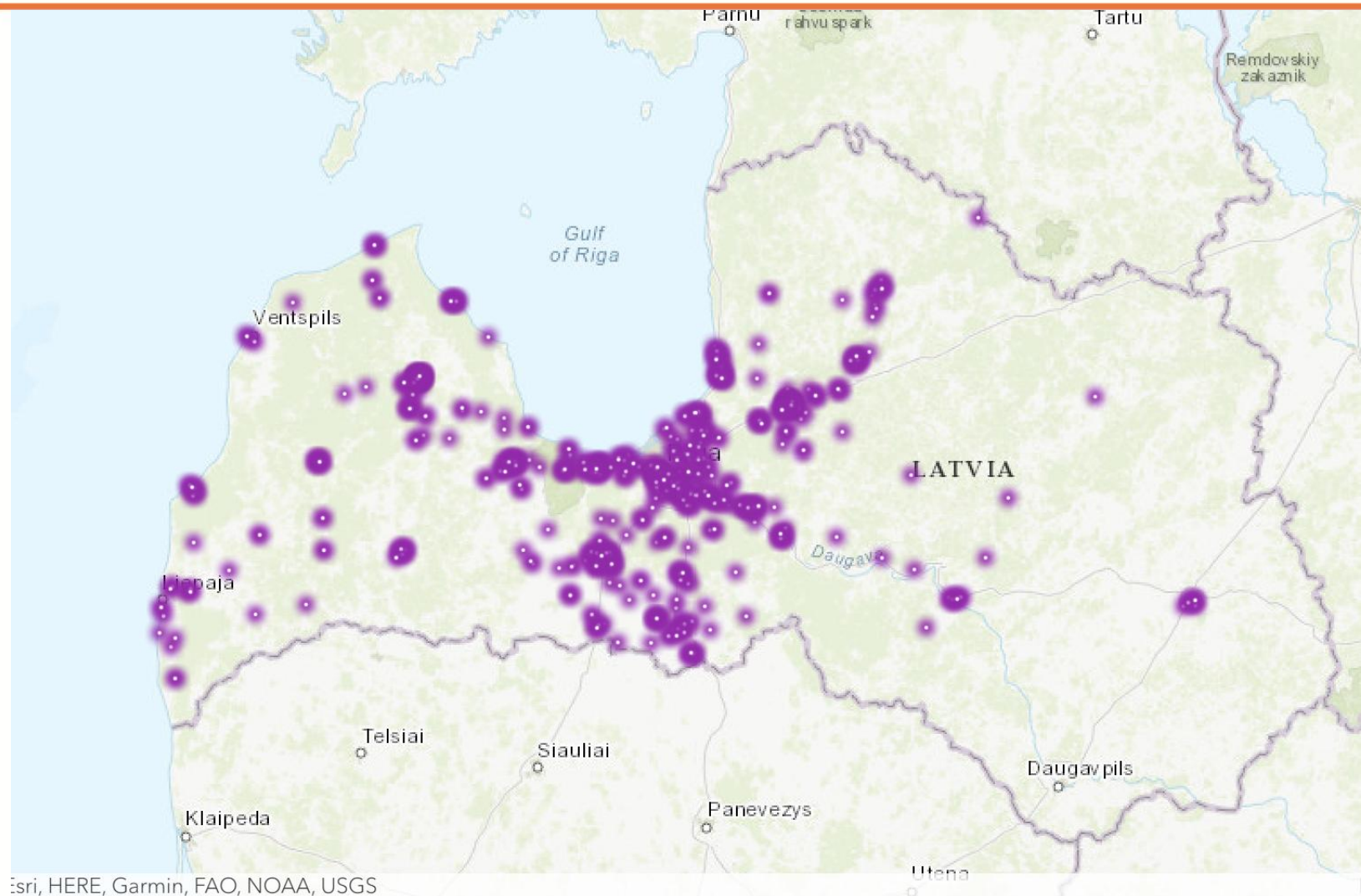
Invāzijas vēsture

- Pirmo reizi Latvijā konstatēts 2009. gadā Pastendē;
- 2010. gadā Jelgavā;
- 2016. gadā pirmās ziņasno iedzīvotājiem par problēmām;
- Laika posmā no 2016. gada līdz 2020. gadam reģistrētas jau 94. jaunas Spānijas kailgliemeža atradnes;
- Līdz 2022. gadam 150 atradnes
- Lielā skaitā kailgliemeži savairojas četru līdz piecu gadu laikā.

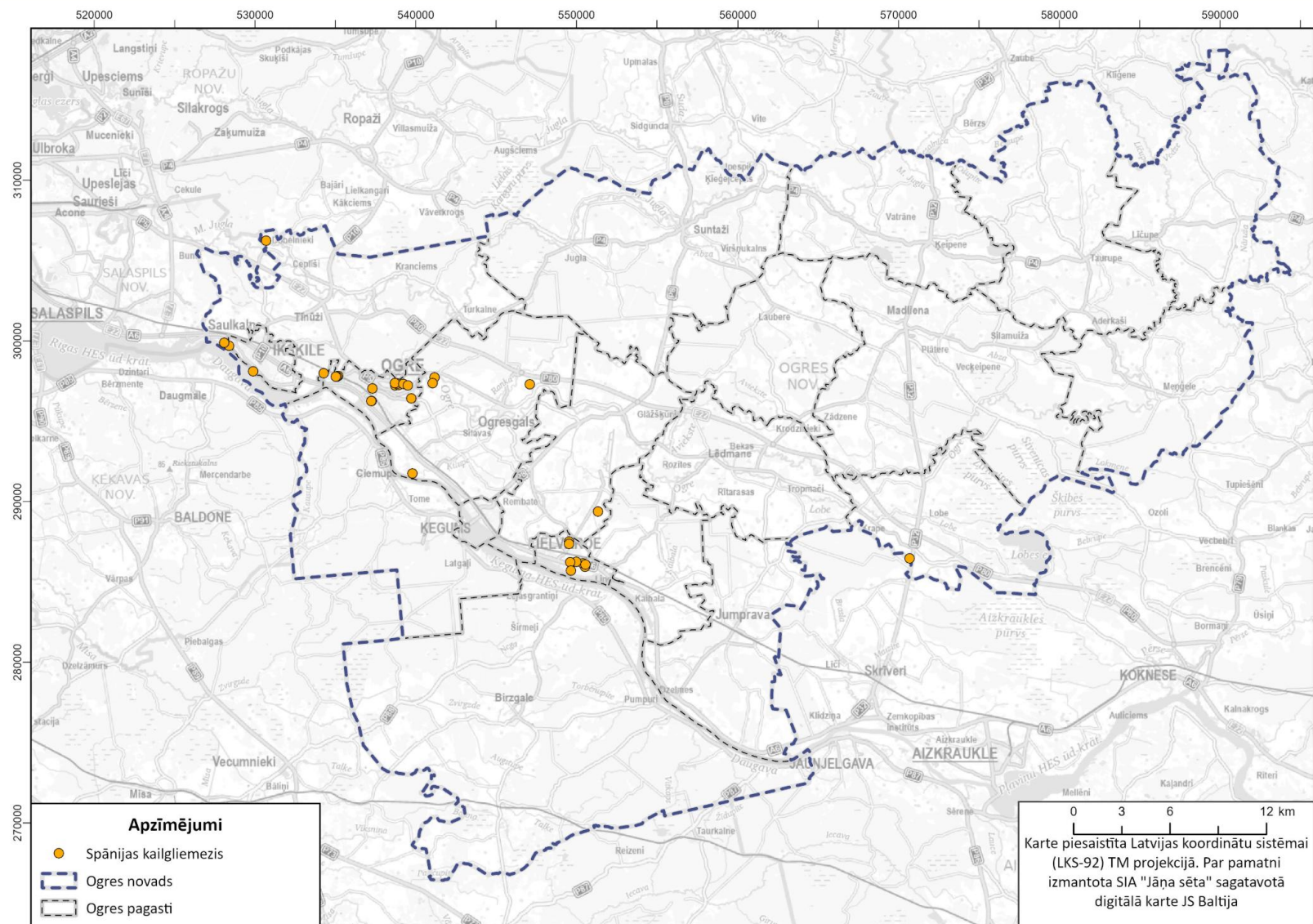
FOTO: LETA

Invāzijas vēsture

Sastopamība – invazīvo sugu pārvaldnieks

Spānijas kailgliemezis Ogres novadā

Ierobežošana

Ierobežošana stādaudzētavās.

Stādu ieviešana Latvijā.

Augu atlieku kompostēšana.

Mehāniskās ierobežošanas metodes.

Ķīmiskās ierobežošanas metodes.

Bioloģiskās ierobežošanas metodes.

Ierobežošana

Ciņas metodes

✓ Lasīšana ar rokām un iznīcināšana!

✓ Slazdu ierīkošana

✓ Indēšana ar limicīdiem, vara vitriolu

✓ Speciālu sētiņu uzstādīšana

✓ Dārzu ravēšana

✓ Kompostu neveidošana

✓ Regulāra zālāju pļaušana un zāles savākšana

Dabas aizsardzības pārvalde

WANTED!

SPĀNIJAS KAILGLIEMEŽIS

Arion vulgaris

Ierobežo kailgliemežu izplatīšanos!

KOP SAVU ĪPAŠUMU

- ravē dārzu
- pļauj zālienu
- ierīko sētiņas

IZVĒRIES
KAILSĀKŅU
STĀDUS

KOMPOSTU
VEIDO SLĒGTĀS
TVERTNĒS

NEPĀRVIETO
KOMPOSTU UZ CITU
ĪPAŠUMU

Apkaro kailgliemežus!

LASIŠANA
AR ROKĀM

- Vislabāk ieraugāms
- krēslā
 - agri no rīta
 - pēc lietus

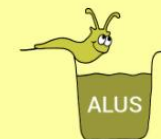
SLAZDĪ AR
PIEVILINĀTĀJVIELU:

- pūstoši augļi, dārzeņi
- beigti gliemeži
- kaķu/suņu barība
- kombinētā lopbarība

INDĒŠANA

- ar limacīdiem
- ar vara vitriolu saturošiem šķīdumiem

LAMATAS NOSLĪKŠANAI

- alus
- 1% vara vai vara sulfāta šķīdums
- 10% vārāmās sāls šķīdums

Nepieciešams iznīcināt!

- pāršķēlot ar lāpstu vai citu asu priekšmetu
- ievietot uz diennakti 10% vārāmās sāls šķīdumā

Pārvietošana, piemēram:

- izbēršana komposta kaudzē
- izmešana kaimiņa dārzā
- pārvietošana uz parka apstādījumiem

nav iznīcināšana!

Uzzini: <https://bit.ly/kailgliemezis> Ziņo: invazivs@daba.gov.lv

Ierobežošana

Gliemeži varam likvidēt:

- Tehniski sašķeļot, sagriežot - nospiest vai nobradāt ir grūti, gliemezis ir diezgan plastisks un izturīgs. Lielos īpatņus, ieteicams tāpat savākt, jo tajos var būt oļņas, kas pēc gliemežu likvidēšanas var turpināt attīstīties un kļūt par gliemezi.
- Salasot slēgtos traukos. Varam pievienot beigās klāt sāli, kādu mēslojumu. Varam novietot saulainā vietā. Pie beigtiem gliemežiem pieberot klāt jauno lasījumu, jaunie gliemeži ātri ies bojā.
- Varam dedzināt, būs gan grūti, ja salasām pilnu 10 litru spaini.
- Varam atstāt sadurtus gliemežus uz iesmiņiem saulainā vietā.
- Apliet ar verdošu ūdeni, sasaldēt.
- Varam piebērt sāli spainī.

<https://spanijaskailgliemezis.lv/index.php/metodes>

Ierobežošana

Gliemežu skaita samazinājums

2. jūlijs līdz 8. augustam

- 🦎 Pirmā impulsīvā lasīšana 2. jūlijā – 800 gliemeži.
- 🦎 10.-11. jūlijā sakopšanas laikā likvidēti vēl gliemeži, kuru skaits nav zināms.
- 🦎 22. jūlijā tiek aizvesta zaru kaudze, kaudzes vietā uzreiz salasīti 66 gliemeži.
- 🦎 Pēc tam gliemeži 5 – 9 ir salasīti vakarā pēc lietus.

<https://spanijaskailgliemezis.lv/index.php/gliemezu-serials>

Ierobežošana

-40%

Gliemežu slazds, 2 gab.

★★★★★ 0.0 (0) | [Jautājumi un atbildes \(0\)](#)

Specifikācijas:

Aizsardzībai pret:

[Līdzekļi pret gliemežiem,
kailgliemežiem](#)

Aerosola preces tilpums:

Nē

Preces ID:

85891703

[Vairāk informācijas](#) ▾

0 € piegāde

20⁸⁴ €

10⁴² €/gab.

Pārdevējs: [Bel](#)

[Citu pārdevēju](#)

Jūsu pilsēt

Rīga

Rīgā, veik
30. maijā

Ierobežošana

Kīmiskās ierobežošanas metodes.

Aizsardzības līdzekļa nosaukums	Aktīvā viela	Toksiskums	Efektivitāte pret Spānijas kailgliemezi	Pieejamība iedzīvotājiem
Fungicīdi				
<i>Champion 50 WG</i>	vara hidroksīds	Toksisks bitēm, ūdens organismiem ¹	efektīvs ²	nav pieejams
Limacīdi				
<i>Ferramol</i>	dzelzs (III) fosfāts	nav toksisks ³	daļēji efektīvs ⁴	pieejams
<i>SLUXX</i>	dzelzs (III) fosfāts	nav toksisks ³	daļēji efektīvs ⁴	nav pieejams
<i>Gusto</i>	metaldehīds	toksisks ⁵	nav efektīvs	pieejams
<i>Lima Oro</i>	metaldehīds	toksisks ⁵	nav efektīvs	pieejams
<i>Meridian</i>	metaldehīds	toksisks ⁵	nav efektīvs	nav pieejams

0139 Champion 50 WG

disperģējošas granulas

Nufarm GmbH & Co KG
17.12.2008.-

Ba/F/B

2

Anulēts 31.01.2024. Krājumu izplatīšana līdz 31.07.2024. un izlietošana līdz 31.07.2025.

SLUXX

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, lai varētu iegādāties un lietot 2.klases augu aizsardzības līdzekļus, nepieciešams uzrādīt AAL lietotāja apliecību.

Ierobežošana

Ķīmiskās ierobežošanas metodes.

APK FERRAMOL GRANULAS PRET GLIEMEŽIEM 500g

Iedarbīgs līdzeklis pret kailgliemežiem un mīkstgliemežiem, aktīvā viela - dzelzs fosfāts

Iepakojuma svars: 500 g

Artikuls: MG

Pieejamība: **ir mūsu noliktavā**

Parastā cena: 19.90 €

Cena €/kg: 39.80 €

16.90 €

Cena €/kg: 33.80 €

- 1 +

Ierobežošana

Mehāniskās ierobežošanas metodes.

Ierobežošana

Bioloģiskās ierobežošanas metodes.

Parazītisko nematožu sugas. **Latvijā metode nav atļauta.**

Dabiskie ienaidnieki - eži, putni, mežacūkas, āpši, abinieki, rāpuļi un lielās skrejvaboles.

Mājputnu izmantošana - vistas, gan pīles (muskuspīles, Indijas skrējējpiļes).

<https://images.app.goo.gl/QysWGx1hNzVX6ynF6>

Ierobežošana

<https://images.app.goo.gl/y1oGG6iXYfRE7vRh8>

<https://images.app.goo.gl/SGiqMHNafRUVcGMu6>

Ierobežošana

<https://www.darzaabc.lv/guru/lv/prece/geotekstils>

Ierobežošana

anete.lv
★★★★★ 367

ZHIYUQL Vara lente pret
gliemežiem, 12,7 cm x 6 m
gliemežu žogs, vara siets,
Vārti un sētas « Būvniecības
materiāli « Remontam

36,22 €

intop.lv
★★★★★ 458

INTOP
TAVS INTERNĒTĀ VEIKALS

**KERBL SnailStop - žogs pret
gliemežiem 869199**

56,94 €

Piegāde no 0 €

<https://balustrade.lv/product/augsta-dobe/>

Ierobežošana

Pievienojies un dodies cīņā pēc savām iespējām:

- savā dārzā,
- iespējams jau savā dārzā, kuram atmeti ar roku dēļ Spānijas kailgliemezi,
- palīdzot kaimiņam viņa teritorijā,
- piedalies gliemežu lasīšanas un teritorijas sakopšanas talkās,
- atbrīvo un pieskati nelielu pleķīti publiskajā teritorijā.

Neļausim spāniešiem atņemt mūsu Latviju!

<https://spanijaskailgliemezis.lv/index.php/spanijas-kailgliemezis>

Top metodes

ailgliemežus

Lasīšana ar rokām

Indijas skrējējpiļes

Ierobežošana

Ieteikumi apkarotājiem

- ❖ Sugas ierobežošana jāveic sākot no agra pavasara un jāturpina līdz pat pirmajiem saliem.
- ❖ Elektriskā pretgliemežu žoga tuvumā regulāri jāpļauj un jānovāc zāle, regulāri jāpārbauda, vai strāvas padeve nav traucēta.
- ❖ žoga tuvumā jānovāc beigtie gliemji, kas var pievilināt jaunus īpatņus.
- ❖ Kā pievilinātājvielu slīcināšanas slazdos izmantot alus un 10% sāls maisījumu.
- ❖ Gliemju īpatņu skaita novērtēšanai ieteicams izmantot vismaz 0,5 l lielus traukus
- ❖ Efektīvai gliemju ierobežošanai un veiksmīgam īpatņu skaita samazinājumam sugas ierobežošanā jāiesaistās visiem invāzijas skartajiem zemju īpašniekiem.

Siguldas pašvaldības piemērs

Sabiedrības iesaiste

Maksims Balalaikins

26442488

maksims.balalaikins@biology.lv